

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та суспільних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

 Сергій ГУБАРЄВ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ»**

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 23 Соціальна робота

(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність 231 Соціальна робота

(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма Соціальна робота

(назва однієї або декількох)

форма(и) навчання денна, заочна

РОЗРОБНИК силабусу (кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології, філософії та суспільних наук)

Світлана МІТІНА

(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук

Протокол № 1 від 25.08.2025 року

Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

Гарант освітньо-професійної програми 231 Соціальна робота
(кандидат педагогічних наук, доцент)

Світлана КОПИЛОВА

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1.Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Методологія та методи соціальної роботи, ОК 2.8 в ОПП
2.Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки
3.Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	2-й рік навчання, 3 семестр
4.Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	4 кредиту ЄКТС (120 год), з них: 40 год аудиторного навантаження (20 години лекційних, 20 годин семінарських) та 80 годин самостійної роботи.
5.Вид підсумкового (семестрового) контролю	Екзамен
6.Інформація про консультації	За запитом здобувача вищої освіти в онлайн форматі
7.Мова викладання	українська
8.Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Мітіна Світлана Володимирівна (доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки)
9.Контактна інформація викладача	mitina.svitlana@tnu.edu.ua
10.Посилання на силабус на вебсайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Вивчення даного предмету дає можливість здобувачеві вищої освіти ознайомитися з методологічними основами соціальної роботи, надати уявлення про загальні методи організації соціальної роботи на індивідуально-особистісному, груповому та громадському рівнях, наукові основи побудови практики соціальної допомоги нужденним. Опанування майбутніми спеціалістами при вивченні дисципліни основними методами соціальної роботи є важливою складовою їхньої загальної професійної підготовки.
Мета, завдання та цілі вивчення	Метою викладання дисципліни

дисципліни	«Методологія та методи соціальної роботи» є засвоювання студентами теоретичних основ методології та методів організації соціальної роботи і придбання ними відповідних практичних навичок надання соціальної допомоги нужденним. Основними завданнями вивчення дисципліни є: 1. Сформувані у студентів уявлення про теоретичні основи методології та методів проведення соціальної роботи і придбання ними відповідних компетенцій. 2. Ознайомити студентів із основними методами організації соціальної роботи на індивідуально-особистісному, груповому та громадському рівнях, спрямовані на вирішення соціальних проблем. <i>Додаткові цілі:</i> підвищити рівень фахової компетентності у студентів, зокрема діагностичної, етичної та особистісної.
Пререквізити	«Теорія та історія соціальної роботи» «Соціологія»
Постреквізити	«Технології соціальної роботи», «Психодіагностика в соціальної роботі», «Практикум соціальної роботи», Соціальна робота в громаді
Формат проведення дисципліни	Під час навчання використовуються наступні форми та методи: презентації, бесіди і дискусії, схеми, відео матеріали, навчальні фільми, індивідуальні науково-дослідні завдання, розв'язання практичних задач, кейсів. Віртуальне навчальне середовище, яке використовуватиметься у разі роботи в дистанційному режимі на єдиної платформі GoogleSuiteEducation; через Google Classroom. У дистанційному режимі лекції / практичні / семінарські заняття будуть

	проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom, корпоративну пошту, а також у месенджерах Telegram і Viber.

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни.

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни:

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

СК-5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах

СК-8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

СК- 10 Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення

СК-15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп і громад.

4. Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми.

РН3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

РН5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей і ресурсів клієнтів.

РН17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

РН19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

5. Тематика та зміст навчальної дисципліни.

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
Змістовий модуль І. Теоретико-методологічні засади організації соціальної роботи Тема 1. Поняття методології, методів і технології соціальної роботи. 1.1.Методологія в складі наукового знання. Основні функції методології .Рівні методології: філософський, загальнонауковий, конкретно-науковий методико-технологічнийрівень. Загальнонаукові методологічні принципи. 1.2 Співвідношення поняття «методологія», «метод», «методика», «технології» соціальної роботі.Процес соціальної роботи. Раціональний (лінійний) підхід. Покроковий (інкрементальний, аналітичний) підхід. Практичний підхід.Проблеми методології сучасної соціальної роботи. Тема 2. Історія розвитку методології та методів соціальної роботи 2.1 Роль благодійних товариств у розвитку методів соціальної роботи. Сутність методу case-work М. Річмонд. Передумови виникнення методу общиної роботи. 2.1 Еволюція методів соціальної роботи за рубіжом. Еволюція методів соціальної роботи в Україні. Земська система опіки таблагодійницька діяльність (наприкінці ХІХ ст. початку ХХ ст.). Розвиток соціальної роботи за часи незалежності України. Сучасні методи соціальної роботи.	Вхідна лекція	Вхідний контроль; співбесіда	1
	лекція	виконання письмових самостійних завдань	1
	Семінар	Поточний контроль Усне опитування Презентація доповідей	2
		виконання письмових самостійних завдань ,	

Тема 3. Загальна характеристика та класифікація методів соціальної роботи 3.1 Критерії класифікації методів соціальної роботи. Характеристика загально-філософських методів. Метод матеріалістичної діалектики. Загально-наукові методи, комплексний і системний підхід. Аналіз, синтез, індукція, дедукція. 3.2 Науково-дослідницькі методи. Перетворювальні методи, як засоби професійного впливу соціального працівника на клієнта. Загальна характеристика спеціальних методів соціальної роботи. 3.3 Класифікація методів за напрямками та формами соціальної роботи. Класифікація методів за об'єктами та за суб'єктами соціальної роботи. Класичні та інноваційні методи соціальної роботи.	Лекція Семінар	Поточний контроль Усне опитування Модульний (тестовий) контроль	2 2
Змістовий модуль II. Міждисциплінарні методи соціальної роботи Тема 4. Соціально-економічні та організаційні (адміністративні) методи соціальної роботи 4.1 Сутність соціально-економічних методів соціальної роботи. Механізм реалізації соціально-економічних методів соціальної роботи на мікро-, мезо- і макрорівні. Принципи соціально-економічного захисту населення на макрорівні. 4.2 Загальна характеристика організаційно-розпорядчих методів соціальної роботи. Методи адміністративного впливу в соціальній роботі. Регламентування, орієнтування, інструктування. Дисциплінарні методи. Моніторинг як метод соціальної роботи. 4.3 Прогнозування, моделювання та програмування. Етапи соціального моделювання і прогнозування. Характеристика типів соціального прогнозування. Екстраполяція як метод соціального прогнозування Тема 5. Соціально-педагогічні методи соціальної роботи 5.1 Загальна характеристика	лекція Лекція семінар	Поточний контроль; Блиц-опитування; презентація доповідей; Виконання письмових самостійних завдань	1 1 2

соціально-педагогічних методів. Методи стимулювання та залучення до дії. Методи позитивного та негативного підкріплення, методи змагання. 5.2 Методи виховання: переконання, заохочення та навіювання, осуд та спонукання. Методи самовиховання: метод самооцінки, самоорганізації, самоконтролю та самокорекції поведінки. Метод наслідків. Методи доручення, соціального навчання, закріплення та збагачення позитивного досвіду. Методи репродукування; метод сприяння творчості. Тема 6. Психологічні методи в практиці соціальної роботи 6.1 Індивідуальне консультування у практиці соціальної роботи. Специфіка консультативної практики соціального працівника. Технології організації та проведення консультативної бесіди. 6.2 Етапи проведення консультативної бесіди. Фази розпитування клієнта: підтримка контакту, стимулювання розповіді, структурування бесіди, усвідомлення оповіді клієнта. Прийоми підтримки контакту з клієнтом: активне слухання, емпатійне слухання. 6.3 Соціально-психологічна терапія та її функції. Особливості психотерапії у соціальній роботі. Психотерапевтичні задачі соціального працівника у роботі з сім'єю. Психотехніки у роботі соціального працівника з дітьми. Екстрена психологічна допомога по телефону. Психологічна інтервенції (втручання). Тема 7. Соціально-медичні методи соціальної роботи 7.1 Рівні медико-соціальної роботи – патогенетичний і профілактичний. Методи первинної профілактичної медико-соціальної роботи. Методи вторинної профілактичної медико-соціальної роботи. Медико-соціальна реабілітація. Методи та форми соціальної роботи щодо формування здорового способу життя. Методи оцінки репродуктивного здоров'я населення.	Лекція	Поточний контроль Виконання письмових теоретичних та практичних завдань	2
	Семінар	Усне опитування, вирішення кейс-завдань, робота в парах, взаємооцінювання	2
	Лекція	Поточний контроль	2
	Семінар Практичне заняття	інд. усне опитування; виконання практичних завдань, робота в парах, самооцінювання	2
	Лекція	Поточний контроль; виконання письмових самостійних завдань	2
	Лекція бесіда	Співбесіда блиц-опитування	2

7.2 Медико-соціальна експертиза втрати працездатності. Методи соціальної роботи з тяжкохворими і членами їхніх родин. Методи соціальної роботи з ВІЛ-позитивними людьми в Україні та закордоном	Семінар	Усне опитування Виконання практичних завдань	2
Тема 8. Соціологічні методи в соціальної роботи			
8.1 Методи збору інформації: спостереження, опитування, анкетування, аналіз документів. Поняття та різновиди опитувань: інтерв'ю, анкетне та експертне опитування. Вимоги до складання анкети. Особливості проведення поштового та телефонного опитування. Бесіда і вільне інтерв'ю.	Лекція	Поточний контроль	2
8.2 Фокусоване групове інтерв'ю в практиці соціальної роботи. Метод спостереження в соціальної роботи. Види спостереження: контрольоване і неконтрольоване; включене та невключене; структуроване та неструктуроване; польове та лабораторне.	Практичне заняття	Усне опитування Виконання практичних завдань	2
8.3 Метод експертних оцінок Методи аналізу документів. Біографічний метод. Поняття групування та класифікації даних дослідження, кількісний і якісний аналіз.		Модульний (тестовий) контроль	
Змістовий модуль III Дисциплінарні (фахові) методи соціальної роботи.			
Тема 9. Класичні методи за об'єктами соціальної роботи			
9.1 Класичні методи: індивідуальна, групова, соціальна робота в громаді Ведення випадку (case-work) як базовий метод індивідуальної соціальної роботи. Типовий процес ведення випадку.	Лекція	Поточний контроль; Виконання письмових самостійних робіт	2
9.2 Переваги групових методів соціальної роботи. Терапевтичні ефекти групи і групової соціальної роботи. Умови ефективної організації групової роботи. Моделі соціальної роботи з групою. Методи і техніки проведення групової соціальної роботи. Сутність і призначення групових тренінгів у соціальній роботі.	Семінар-Практичне заняття	Дискусія Виконання практичних завдань	2
9.3 Методи соціальної роботи в громаді. Сучасні класифікації моделей			

соціальної роботи у громаді. Форми залучення населення до участі у вирішенні проблем громади: загальні збори громадян, місцеві ініціативи, громадські слухання, місцевий референдум. Стратегії і тактики діяльності соціальних працівників у громаді. Особливості застосування тактик: співпраці, компанії та протистояння. Технології сімейноорієнтованої соціальної роботи в громаді. Тема 10. Спеціальні та інноваційні методи соціальної роботи 10.1 Соціальна реабілітація: сутність, види, суб'єкти та об'єкти. Соціальна діагностика. Сутність та мета соціальної профілактики та соціальної корекції. Соціальна терапія: сутність, структура. 10.2 Волонтерство як метод соціальної роботи. Особливості вуличної соціальної роботи. Основні форми і методи вуличної соціальної роботи. Досвід застосування мобільної соціальної роботи закордоном і в Україні. Сутність методу «рівний – рівному».	Семінар	Поточний контроль; Презентація доповідей Дискусія	2
	Лекція	Поточний контроль; виконання письмових самостійних робіт	2
	семінар	Презентація доповідей Захист індивідуальних робіт Модульний (тестовий) контроль	2

Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Методологічні проблеми соціальної роботи	Написати конспект
2.	Еволюція методів соціальної роботи за рубіжом і в Україні	Провести порівняльний аналіз, скласти таблицю
3.	Класифікація методів соціальної роботи	скласти структурно-логічну схему
4.	Прогнозування і моделювання в соціальній роботі	скласти таблицю методів соціального прогнозування та моделювання
5.	Механізм реалізації соціально-економічних методів соціальної роботи на макрорівні	Розрахувати індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП) в Україні.

6.	Можливості використання педагогічних методів у діяльності соціального працівника.	Скласти таблицю, вказати переваги та недоліки кожного методу, поради для застосування
7.	Метод консультування у практиці соціальної роботи.	Скласти алгоритм проведення консультативної бесіди соціального працівника та особи, що потрапила у складну життєву ситуацію (втратила роботу тощо)
8.	Методи медико-соціальної роботи з Віл-інфікованими в Україні та закордоном.	Опрацювати наукові публікації з даної проблеми, скласти таблицю
9.	Типита види опитувальних методів: порівняльний аналіз. Особливості поштового та телефонного опитування.	скласти таблицю
10.	Можливості запровадження міжнародного досвіду в практику вітчизняної соціальної роботи в громаді.	Підготувати інформаційні повідомлення щодо особливостей соціальної роботи в громадах зарубіжних країн (одна країна за вибором).
11.	Основні методи вуличної соціальної роботи закордоном і в Україні.	Опрацювати наукові публікації з даної проблеми, провести порівняльний аналіз, скласти таблицю.

6. Технічне та програмне забезпечення (обладнання).

Кожному здобувачу потрібно доєднатися до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться оцінювання виконання самостійних робіт, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для листування з викладачем.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернету.

- комунікації та опитувань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- виконання індивідуальних завдань,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

7. Політика дисципліни.

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в групі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються додаткові бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання практичних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття.
- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.
- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.
- Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.
- Списування під час контрольних робіт заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

8. Система оцінювання та вимоги.

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна

9. Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Актуальні питання соціальної роботи: навч. посіб. / О.М. Денисюк та ін.; ред. кол.: О.В. Епель, Т.Л. Лях, І.В. Силантьєва. Ужгород: РІК-У, 2023. 420 с.
2. Зверева І.Д. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. 2-ге видання. Київ: Універсум, 2013. 536 с.
3. Капська А. Й. Соціальна робота: технологічний аспект: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2013. 352 с.
4. Лукашевич М. П., Семигіна Т.В. Соціальна робота [Текст]: (теорія та практика): підручник для студ ВНЗ. Київ: Каравела, 2009. 368 с.
5. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с
6. Семигіної Т.В., Мигович І.І. Теорія і методи соціальної роботи : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Академвидав, 2005. 328 с.
7. Семигіна Т.В. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.

Додаткові:

1. Вербець В.В. Методологія та методика соціологічних досліджень: Навчально-методичний посібник. 2-е вид. доп. і перероб. Рівне: РДГУ: Інститут соціальних досліджень, 2006. С.40-52.
2. Пеша І.В., Сопівник І.В., Галайдюк В.В. та ін. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю. Навчальний посібник. Київ: Компрінт, 2023. 449 с.
3. Психологія соціальної роботи: підручник / за ред. Ю.М. Швалба. Київ: «Основа», 2014. 448с.
4. Семигіна Т. В. Робота в громаді: практика й політика. Київ: Вид. дім «КМ Академія», 2004. 180 с.
5. Соціальна педагогіка: теорія і технології: Підручник / За ред. І.Д.Зверєвої. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 316с.
6. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах / За ред. А.Й.Капської. Київ, 2001. 140 с.
7. Тюптя Л. Т., Іванова І. Б. Соціальна робота (теорія і практика): навч. посіб. Київ: ВМУРОЛ «Україна», 2004. 408с.
8. Шевчук О.М. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу: навчальний посібник. Умань : ПП Жовтий, 2011. 133 с.

Інформаційні ресурси

1. Закон «Про соціальні послуги» від 17. 01. 2019 № 2671-VIII Доступний з http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TM062548.html
2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР Доступний з: <https://ips.ligazakon.net/document/z970280>
3. Папка курсу на Google-диску в Classroom.
4. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
5. Студентська бібліотека «Читалка» Режим доступу. <http://chitalka.net.ua>.

6. Directory of Open Access Books [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.doabooks.org>
7. Цифрова бібліотека тематичних текстових збірок [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://www.twirpx.com>

ДОДАТОК

Питання до курсу.

1. Методологія в складі наукового знання. Рівні методології.
2. Проблеми методології соціальної роботи.
3. Поняття «методологія», «метод», «методика», «технологія» соціальної роботи.
4. Сутність методу case-work М. Річмонд.
5. Передумови виникнення методу общинної роботи.
6. Еволюція методів соціальної роботи за рубіжом.
7. Еволюція методів соціальної роботи в Україні.
8. Сучасні методи соціальної роботи
9. Загальна характеристика методів соціальної роботи.
10. Класифікація методів за напрямками та формами соціальної роботи.
11. Класифікація методів за об'єктами та за суб'єктами соціальної роботи.
12. Характеристика організаційних методів соціальної роботи.
13. Планування як головний метод соціального управління.
14. Сутність та функції соціального моделювання.
15. Етапи соціального моделювання і прогнозування.
16. Екстраполяція як метод соціального прогнозування
17. Сутність соціально-економічних методів соціальної роботи.
18. Механізм реалізації соціально-економічних методів соціальної роботи. на мікро-, мезо- і макрорівні.
20. Загальна характеристика соціально-педагогічних методів.
22. Можливості використання інтерактивних педагогічних методів у діяльності соціального працівника.
23. Індивідуальне консультування у практиці соціальної роботи.
24. Технології організації та проведення консультативної бесіди.
25. Етапи проведення консультативної бесіди.
26. Соціально-психологічна терапія та її функції у соціальній роботі.
27. Психотехніки у роботі соціального працівника з сім'єю.
28. Соціальна реабілітація: сутність, види, суб'єкти та об'єкти.
29. Методи первинної профілактичної медико-соціальної роботи.
30. Методи вторинної профілактичної медико-соціальної роботи.
31. Методи соціальної діагностики.
32. Поняття та різновиди опитувань: інтерв'ю, анкетне та експертне опитування.
33. Фокусоване групове інтерв'ю в практиці соціальної роботи..

34. Ведення випадку (case-work) як метод індивідуальної соціальної роботи.
35. Індивідуальне інтерв'ю та консультування як базовий метод індивідуальної соціальної роботи
36. Особливості застосування та переваги групових методів соціальної роботи
37. Методи і техніки проведення групової соціальної роботи.
38. Сутність і призначення групових тренінгів у соціальній роботі.
39. Принципи, форми та методи соціальної роботи в громаді.
40. Сутність волонтерства як методу соціальної роботи.
41. Основні форми і методи вуличної соціальної роботи.
42. Досвід застосування мобільної соціальної роботи закордоном і в Україні.